

**Informationen zur Umwelt und für Naturreisende auf Kreta:
Πληροφορίες στο περιβάλλον και για τους ταξιδιώτες για την Κρήτη:*****Pararge aegeria* (Πεταλούδα του είδους)
Διασχίζοντας την "Κοιλάδα των Νεκρών" (Nekron Canyon)**

Η είσοδος στο φαράγγι της Ζάκρου, η "Κοιλάδα των Νεκρών", βρίσκεται περίπου 3 χλμ από το χωριό Άνω Ζάκρο και απέχει 8 χλμ ως την Κάτω Ζάκρο, στην ανατολική ακτή του νησιού. Στα σπήλαια της κοιλάδας, τα οποία βρίσκονται στους κατακόρυφους πέτρινους τοίχους (βλ. εικόνα), οι Μινωίτες έθαβαν τους νεκρούς τους χιλιάδες χρόνια πριν. Με τα κατάλληλα παπούτσια για βράδισμα, είναι εύκολο να περπατήσεις προς το άνω τρίτο όπου βρίσκεται το δάσος με τα πλατάνια. Εκεί συχνά συναντάμε πικροδάφνη και διάφορα άλλα είδη βλάστησης. Μέσα από την κοιλάδα περνάει ένα ρυάκι που μέχρι τον Απρίλιο έχει άφθονο νερό. Η διαδρομή ακολουθεί το ρυάκι μέχρι το τελικό σημείο στην Κάτω Ζάκρο, όπου βρίσκεται κοντά στη θάλασσα (περίπου 300 μ. από την έξοδο του φαραγγιού) ένα μινωικό ανάκτορο, που χτίστηκε γύρω στο 1600 π.Χ. και καταστράφηκε το 1450 π.Χ. από την έκρηξη του ηφαιστείου της Σαντορίνης. Ένα ιδιαίτερο γεωλογικό χαρακτηριστικό του φαραγγιού, είναι οι διαφορετικοί σχηματισμοί της γης. Φυλλίτες και χαλαζίτες με αργιλικό σχιστόλιθο (κατατίθενται από 320 έως 200.000.000 χρόνια πριν), Νεογενούς και Τεταρτογενούς, όπως και ο σχηματισμός της Τριπολιτσάς, που αποτελείται από διάφορα παχιά στρώματα (από πάνω προς τα κάτω): 200 μέτρα σχιστόλιθου, μάργες, αμμόλιθους (φλύση Τριπολιτσάς, 44 - 37 εκατομμύρια χρόνια), 1.000 μ. άνθρακα (174 χιλιάδες έως 44 εκατομμύρια χρόνια) και 200 μ. ανθρακικού σχιστόλιθου (περίπου 210 εκατομμύρια χρόνια). Λόγω του μεγάλου πάχους του ανθρακικού στρώματος στο φαράγγι στο συγκεκριμένο σημείο δεν υπάρχει βλάστηση (π.χ. εξαφάνιση του νερού από το ρυάκι).

Το φαράγγι φυτικά έχει να προσφέρει (εκτός από διάφορα φυτά που φανερόνουν την ύπαρξη νερού όπως το νεροκάρδαμο) σε τόπους με χαλίκι, είδη της οικογένειας Brassicaceae (οικογένεια λάχανου), Asteraceae (οικογένεια μαργαρίτας), Liliaceae (οικογένεια λιλύς) και Lamiaceae (οικογένεια της μέντας). Στην περιοχή της μετάβαση προς τα τείχη φαραγγιού όπου υπάρχει ένα μεσογειακοανατολικό είδος θάμνου που ονομάζεται φρύγανο, το οποίο έχει περίπου ένα ύψος 1 μέτρο. Στο τέλος του ρυακιού οι τοίχοι του φαραγγιού είναι πολύ κοντά ο ένας στον άλλων, οπότε δεν μπορούν να βλαστήσουν φρύγανα. Η πικροδάφνη εμφανίζεται λιγότερο στο συγκεκριμένο σημείο, έτσι στη βλάστηση του σημείου αυτού κυριαρχεί η λυγαριά.

Εδώ και λίγα χρόνια, μπορείτε επίσης να ακολουθήσετε ένα χωματόδρομο που ακολουθεί την πορεία του φαραγγιού κατά μήκος της κορυφογραμμής. Το δεξί μέρος του χωματόδρομου είναι προσβάσιμο με ένα καλό τετρακίνητο όχημα και την ανάλογη εμπηρία. Σε συγκεκριμένα καταγεγραμμένα σημεία και στροφές υπάρχει φανταστική θέα στο εσωτερικό του φαραγγιού. Για να ακολουθήσετε αυτό το μονοπάτι πρέπει να προγραμματίσετε από την αρχή 3 παραπάνω χιλιόμετρα, αφού η ακτή είναι προσβάσιμη μόνο μέσω οφιοειδών στροφών.

Η αριστερή εικόνα παρουσιάζει το καρστικό των ανθρακικών πετρωμάτων στο χαμηλότερο τρίτο του φαραγγιού. Η δεξιά εικόνα παρουσιάζει την έξοδο του φαραγγιού όπως επίσης και το ρυάκι, που μέχρι τον Απρίλιο έχει άφθονο νερό, επίσης παρατηρούνται νυχτοκόρακες (*Nycticorax nycticorax*) που αναχωρούν.

Η αριστερή εικόνα παρουσιάζει μια μινωική σπηλιά που θάβονταν οι νεκροί σε ένα κάθετο τοίχο του φαραγγιού (περίπου 30 μέτρα ύψος). Η μεσαία εικόνα πάνω δείχνει μια άδεια κάμαρα ταφής μέσα στην σπηλιά. Η μεσαία εικόνα κάτω δείχνει τη δύναμη του νερού που ρέει έξω από το ρυάκι του φαραγγιού: το σύνολο της βάσης της ασφάλτου παρασύρθηκε και να μεταφέρθηκε μαζί με την ασφάλτο προς τη θάλασσα. Η εικόνα δεξιά δείχνει τη θέα από την κορυφογραμμή μέσα στο φαράγγι.

Φωτογραφίες: U. Kluge/H. Eikamp (28.04.2004)

Pararge aegeria (Πεταλούδα του είδους)

Η μεσαίου μεγέθους, καφέ πεταλούδα με κοκκινωπό καφέ και κιτρινό-λευκές κηλίδες εκτελεί πτήσεις προς τις περισσότερες τοποθεσίες σε δύο γενιές από τα τέλη Μαρτίου έως τον Ιούνιο και από τα τέλη Ιουνίου έως αρχές Οκτωβρίου. Και τα δύο φύλα είναι παρόμοια χρωματισμένα. Σε σύγκριση με τις πεταλούδες της ηπειρωτικής χώρας (με κόκκινο-καφέ κηλίδες), οι πεταλούδες της Κρήτης έχουν ένα πιο ανοιχτό τόνο κίτρινου χρώματος όπως και το καφέ χρώμα τους.

Η κάμπια του *Pararge aegeria* είναι χρωματος ως επί το πλείστον πράσινο, ο καλύτερος τρόπος να τις διακρίνεις είναι η φωτεινές πλάγιες γραμμές. Τα αυγά τείνουν προς το λευκό χρώμα, το πάνω μέρος τους έχει κάθετες εγκοπές. Το κάθε αυγό τοποθετείται μόνο του. Το κουκούλι της χρώματος ανοιχτού πρασίνου τις περισσότερες φορές βρίσκετε σε ξεραμένα κοτσάνια διαφόρων φυτών.

Φωτογραφία της πεταλούδας: U. Kluge, 28.04.2004;

Πηγή: αυγά, κουκούλι και κάμπια: Οι πεταλούδες και τα μέρη όπου ζούν (1987): Bd. 1, S. 310; Schweizerischer Bund für Naturschutz, Basel.

Pararge aegeria πάνω στο *cistus incanus*- subsp. *creticus* (Λαύδανο): ένας μικρός θάμνος της οικογενίας *Cistaceae* φτάνει το 1 μέτρο.

Μετάφραση από τα γερμανικά: *Manos Karabinakis*

[impr. eik.amp 2004: Art.-Nr. 3.062, Zitat-Nr. 10.016]